

РЕШЕНИЕ

№ 35562

гр. София, 29.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав, в
публично заседание на 02.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елена Попова

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **4597** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, вр. чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/. Образувано е по искова молба от 02.05.2025г. с уточнение от 14.05.2025г. до Административен съд София - град от Ю. Р. А., изтърпяващ наказание „лишаване от свобода“ в Затвора - [населено място], ЗО „К.“, чрез адвокат С. Г.-САК, срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ за присъждане на сумата в размер на 1000.00 /хиляда/ лева, представляваща обезщетение за причинени в периода от 17.12.2024 до 01.05.2025г. неимуществени вреди - болки и страдания, претърпени отменената като незаконосъобразна заповед №187/17.12.2024г. на началник сектор ЗО „К.“ за дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия за срок от 5 /пет/ денонощия“, ведно със законната лихва върху присъденото обезщетение, считано от 22.01.2025г. до окончателното му изплащане.

В исковата молба е посочено, че въз основа на отменената като незаконосъобразна заповед №187/17.12.2024г. на началник сектор ЗО „К.“, ищецът е претърпял допълнителни ограничения от неоснователното му изолиране в наказателна килия в нарушение на чл.3 от ЕКПЧ. Твърди се, че битовите условия в наказателната килия били много по-лоши в сравнение с условията в килията, в която ищецът изтърпявал наказанието си, в т.ч. са посочени като несъответстващи на санитарно-хигиенните условия – жилищната площ, отоплението, осветлението и вентилацията в помещението. Обърнато е внимание, че ищецът страдал от депресия, предшестваша престоя му в наказателната килия, която се задълбочила вследствие на наложената му изолационна мярка. Твърди се, че в процесния период ищецът бил лишен от радио, телевизия, право да упражнява трудова дейност, право на свиждания, на хранителни пратки, пари за лични нужди, както и да

използва телефон, което довело до силно затваряне в себе си, продължило и след изтърпяване на дисциплинарното наказание и изразяващо се в избягване на контакти с близки, познати и съкилийници. Посочено е, че горните обстоятелства породили у ищеца чувство за малоценност, страх от неизвестното и чувство на незащитеност, допринесли за дестабилизиране на психическото му състояние, последиците от които търпял и до момента. Претендират се разноски.

Ответната страна - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, чрез процесуалния си представител юрк. В., оспорва предявения иск като неоснователен и недоказан. Счита, че от събрания доказателствен материал не се доказва фактическият състав за ангажиране на отговорността на ответника по чл.1, ал. 1 ЗОДОВ, във вр. чл. 284 ЗИНЗС. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на предявения иск.

Административен съд София град, I отделение, 21-ви състав, като взе предвид изложените от страните становища и доводите на ищеца и извърши съвкупна преценка на доказателствата, намира за установено следното:

Със заповед № 187 от 17.12.2024 г., издадена от началник сектор ЗО „К.“ /л.10/, на осн. 101, т.7, във вр. с чл.100, ал.1 и ал.2, т.1 и т.5 от ЗИНЗС, на ищеца Ю. Р. А. е наложено дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия за срок от 5 дни“ за нарушаване на чл.96, т.3 и чл.97, т.1 от ЗИНЗС. Заповедта е обжалвана с жалба, вх. № 26944/18.12.2024 г. по описа на АССГ /л.11/.

С протоколно определение от 07.01.2025 г. по адм. дело № 12988/2024 г. по описа на АССГ, II отделение, 25-ти състав, в открито съдебно заседание, съдът е отменил заповед № 187 от 17.12.2024 г., издадена от началник сектор ЗО „К.“, с която на лишения от свобода Ю. Р. А. било наложено наказание „изолиране в наказателна килия“ за срок от 5 /пет/ денонощия.

Видно от приложеното по делото копие от Книга за изолиране в наказателна килия /л.77/, ищецът е бил настанен в наказателна килия на 18.12.2024 г. в 15:00 ч. и е бил освободен на 23.12.2024 г. в 13:20 часа с отбелязване в графата за пояснения - „изтърпял“.

В сведение, рег. № 5448/04.06.2025 г. /л.29 –гръб/, изготвено от инспектор СДВР на 1-ва и 6-та групи в Затвора – [населено място] е посочено, че спалните помещения на 1-ва група /зона с повишена сигурност/ са три на брой и са идентични: с квадратура от 8 кв.м. с прозорци, които се отварят за достъп на пряка слънчева светлина и възможност за проветряване. Посочено е, че през зимните месеци помещенията се отопляват с радиатори, както и, че има достъп до изкуствено осветление, което се контролира от настанените в спалните помещения. Помещенията са оборудвани с 2 бр. легла - тип вишки, санитарен възел с клекало и мивка с течаща вода, 1 бр. маса, 1 бр. стол, 1 бр. прозорец с достъп до пряка слънчева светлина и възможност за проветряване. Посочено е, че отделно в групата е налично санитарно помещение с няколко душа и тоалетни, което се ползва от всички по график (понеделник и петък), включително и от настанените в наказателни килии. Лишените от свобода ползват личното си постелъчно бельо, а при липса на такова им се предоставя. Свижданията в 1-ва група са по график – всяка втора и четвърта сряда от месеца. Лишените от свобода, настанени в наказателни килии ползват правото си на престой на открито в рамките на минимума по чл.86, ал.1, т.1 от ЗИНЗС по утвърден график за времето от 07:40 ч. до 09:10 ч. всеки ден. По отношение на хигиенно-битовите условия е посочено, че в 1-ва група има назначени чистач и перач. Чистачът поддържа общите части и отговаря за почистването на помещенията преди настаняване на лишените от свобода. Отделно от

горното е посочено, че на настанените лица се предоставят уреди за почистване, но след изрично тяхно искане, като е отбелязано, че липсват данни ищецът да е отправял такова искане към администрацията. В процесния период е посочено, че ищецът е бил настанен в една наказателна килия с друго л.св. лице – Г. А. Г., като липсват данни същият да е отправял молба за настаняване в самостоятелна килия.

По делото е представен График за дневния режим и разпределение на времето на настанените на територията на 1-ва група при Затвора – [населено място], осъдени на „доживотен затвор“, настанени по чл.248 и чл.246, изолирани по чл.68 и чл.120 от ЗИНЗС и др. /л.48/, видно от който настанените в наказателни килии ползват престой на открито на каре № 5 за времето от 07:40 ч. до 09:10 ч. всеки ден; на територията на групата има лекар всеки вторник от 11:00 ч. -12:30 ч.; общата баня се ползва в понеделник и петък от 10:00 ч. до 11:00 ч., а свиждането се осъществява всяка първа и трета сряда от месеца в периода от 08:30 ч. до 15:00 ч.

В медицинска справка, рег. № 6617/04.07.2025 г. /л.58/, изготвена от м.ф. Ш. в ЗООТ „К.“ към Затвора – [населено място], е посочено, че Ю. Р. А. е търпял присъди от 20.12.2023 г. – 8 месеца и влязла в сила от 05.08.2024 г. – 6 месеца. Лицето е приведено в ЗООТ „К.“ на 04.01.2024 г. и е освободено на 04.02.2025 г. Посочено е, че по време на престоя, л.св. А. не е преглеждан в амбулаторния кабинет на общезитието, не е получавал лекарствена терапия и не е извеждан за консултация във външни лечебни заведения. На 16.07.2024 г. е посочено, че е регистриран положителен уринен тест за метаанфетамини и анфетамини. Към справката е приложено копие от здравния картон на ищеца /л.л.56-л.62/.

Представено е копие от Книга за медицински прегледи на лишени от свобода /л.63/, видно от която на 18.12.2024 г. Ю. Р. А. е прегледан преди настаняването му в наказателна килия и е отбелязано, че е „Годен за наказателна килия“.

По делото са представени амбулаторен лист от 19.10.2021 г., издаден от д-р Г. К. /л.16/, видно от който на Ю. Р. А. е поставена основна диагноза F321 „Умерено тежък депресивен период“ въз основа на снети данни от майката на пациента. Предписана е медикаментозна терапия.

В медицинско удостоверение, изх. № 45/28.06.2024 г., издадено от д-р В. С. - психиатър в Амбулатория за психично здраве „Адаптация“ /л.17/ е посочено, че Ю. Р. А. е посетил еднократно център „Адаптация“ на 01.10.2020 г. за психиатрична консултация, проведена от д-р Д. К.. Към онзи момент, лицето е било на 19 години, ученик в 12-ти клас. Установен е депресивен синдром и е изписан антидепресант „Т.“. Препоръчано е проследяване от психиатър и последваща психотерапия, каквито не са провеждани.

По делото са разпитани свидетелите Р. К. А. /майка на ищеца/, М. Ж. М. и М. Т. Т..

Разпитана св. А. заявява, че е майка на ищеца, с когото имат силна емоционална връзка и си споделят всичко. Заявява, че ищецът страда от психични заболявания още от юношеска възраст - имал депресия. Разказва, че са ходили по психолози, бил на терапия с леки антидепресанти, след което минало и отминало. След като влязъл в затвора си спомня, че ищецът тежко понесъл атмосферата в килиите. Спомня си, че преди това бил затворен в стая наречена „буфер“, което му се отрази много зле - почти спрял да се храни, отслабнал много. След това си спомня, че изкарал пет дни в СЦЗ, където също били много тежки условията - тъмнина, влага, там също не се хранел добре. Ищецът и споделил, че е с депресия и има нужда от помощ. Спомня си, че от затвора му казали, че там депресиите не се лекуват така и, че ще му мине в килията. Спомня си, че ищецът едвам издържал престоя в наказателната килия и, че ѝ споделил, че ако не е било заради нея, нямало да живее. Не искал да живее, но го възпирало това, че много я обича. Знае, че по време на престоя на ищеца в наказателната килия, същият не е получил медицински грижи от психиатър за своето състояние. Знае също, че докато е бил там, ищецът се е затворил в себе си, а след като се

върнал в 3О „К.“ е отказвал да общува с другите момчета, поради притеснение да не бъде набеден отново, което състояние му останало и до ден днешен - не търси контакти с хората. Спомня си, че ищецът бил много притеснен и уплашен, когато трябвало да го изпратят в наказателна килия. Получавал паник атаки и тревожност. Заявява, че престоят в изолация в наказателната килия е оказал влияние и върху техните взаимоотношения. Описва промяната с епизоди на агресия и повишаване на тон в случаите, в които искала да го попита нещо, което преди това никога не е било. Разказва, че промяната в поведението на ищеца я накарала да го помоли да отидат отново на психолог и психиатър, което предложение той трудно приел. След края на изолационния период, ищецът все още не можел да стабилизира психическото си състояние, бил затворен, подтиснат и отказвал да контактува с хора. Заявява, че има медицински документи вкъщи, доказващи, че преди това ищецът е бил с депресия, че е посещавал психолог. Споделя, че психичните му проблеми се изразявали в тревожни мисли, паник атаки, потиснатост, не искал да се храни, не искал да общува. Заявява, че не е агресивен, но на моменти ставал много избухлив, когато му се зададе например някакъв въпрос. Предполага, че проблемите на ищеца датират и са провокирани от проблеми в семейството между нея и баща му. Тогава ищецът бил в юношеска възраст и ги приемал по-сериозно, по-надълбоко, емоционално. Заявява, че още тогава ищецът имал проблеми, но те били потиснати и той се стабилизирал с времето, вземал антидепресанти, след това пак на приливи и отливи, но случилото му се сега му помогнало много за влошаване на състоянието - да не общува с хора и да се затвори много в себе си. Заявява, че не е виждала какви са условията в мястото за лишаване от свобода, но по думи на ищеца имало страшно много влага, почти е било мокро, било е адски студено и тъмно. Знае, че са ги изкарвали за някакво време (един час или по-малко от час) навън и след това пак обратно. Ищецът ѝ разказвал как се е задушавал вътре от самата обстановка, как се е задушавал, получавал паник атаки и ѝ споделял, че имал чувството, че всеки момент ще умре и ще му спре сърцето. Споделя, че ищецът не е подавал молби да бъде прегледан. По думи на ищецът, условията в К. били по-добри от тези в СЦЗ. Спомня си, че 3О К. ищецът общувал с две момчета, но след изолирането му спрял да общува и с тях. Уточнява, че след връщането му от изолатора, ищецът не искал да контактува с никой и се затворил в килията докато си излежи присъдата. Спомня си, че ищецът бил в изолация в края на месец декември. Първо бил затворен в К. за дванадесет дни в „буфер“, който престой не приспадат от наказанието. Не помни периода и на коя дата, но било зимно време, месец декември, два месеца преди излежаването на присъдата. Уточнява, че изтърпяването на наказанието „изолиране в наказателна килия“ било в СЦЗ. Споделя, че ищецът постъпил в затвора на 20.12.2024 г. Бил осъден за шофиране под влияние на марихуана. Спомня си, че първо го взели и го прибрали в Централния затвор, в някаква чакалня, а след това го преместили в 3О К. на свободен режим. Спомня си, че по време на престоя му в затвора, ищецът не е приемал лекарства освен такива за грип и за настинка, които съм тя му носела. Уточнява, че ищецът имал проблеми в юношеска възраст и пиел лекарства - антидепресанти, но след това ги спрял и поради тази причина по време на престоя му в затвора той не пиел нищо от тези лекарства. Споделя, че при постъпването на ищеца в затвора, същият не е предупредил лекаря при прегледа, че е приемал лекарства за психично здраве. Отказал е да каже на самия лекар, но като бил в СЦЗ и се чувствал зле е споделил на надзирателя, че изпитва паник атаки и задушаване, но надзирателят приел с насмешка оплакванията му. За паник атаките си спомня, че разбрала на свиждането, след като го пуснали от карцера. Споделя, че свиждането било в началото на януари, но имали и телефонни обаждания по време на изолацията. Тя го питала как е по телефона, а той на две – на три ѝ споделял, доколкото можел, за да не я тревожи, но след като излязъл от карцера, седнали и си поговорили с подробности. Заявява, че по време на престоя на ищеца в наказателна килия се

чули два пъти по телефон, доколкото бил на каре и по време на тези телефонни разговори той ѝ се оплаквал за условията, че било много влажно и много студено.

Разпитан, св. М. заявява, че работи на длъжност в затвора „Инспектор социална дейност и възпитателна работа“, на която има 21 години стаж. На тази длъжност отговаря за две групи в затвора - едната е зоната с повишена сигурност. Споделя, че в зоната с повишена сигурност са настанени осъдените на доживотен затвор, лица с мярка за задържане под стража, които чакат високи присъди или доживотен затвор, настанените в наказателни килии, в които търпят дисциплинарни наказания лишени от свобода, лица със срочни присъди, които са поставени на специален режим, изолирани които застрашават сигурността на затвора и лица от други затвори, които са така наречената чужда делегация и идват във връзка с дела. Заявява, че по време на престоя си в наказателната килия и след това ищецът не е подавал молба до затвора с оплаквания за условията в наказателната килия и психическото и физическото си здраве в тази връзка. Заявява, че си спомня Ю. А., защото питал за свиждане по време на изтърпяване на петте дни наказание в наказателната килия. Заявява, че лишени от свобода имат право два пъти в месеца на свиждане. В тази връзка заявява, че ищецът търпи присъдата си в затворническо общежитие от открит тип „К.“. В случая е бил наказан временно за пет дни в наказателна килия. Заявява, че няма пречка лишени от свобода да имат свиждане, когато са в наказателни килии, но има ограничения - само свиждане без да получават багаж. Спомня си, че при направена от нея справка се оказало, че ищецът вече е имал свиждане през месец декември в К., затова не е имал право тогава и най-вероятно сме му отказали. Заявява, че е запозната с оплакванията в исквата молба - условията в наказателната килия и някои лишения.

Разпитан, св. Т. заявява, че от 01.06.2021 г. е директор на Медицинския център на затвора, което включва не само Затвора – [населено място], а и общежитията в „К.“ и „К.“. Споделя, че там също има медицински служители, които са му подчинени. Заявява, че преди непосредственото постъпване в наказателна килия, лицето минава за преглед при лекар по местоизтърпяване на наказанието. Случвало се е, както и в този случай, лишени от свобода от К. или от К. да идват да търпят наказателната килия в Затвора – [населено място]. Тогава ги преглежда той, фелдшер от медицинския център или лекар и фелдшер от болницата при затвора, който е на смяна, защото работят в медицинския център само на дневна смяна до 15:00 часа. В случаите, в които лишени от свобода бъдат доведени по-късно, са преглеждани от медицинските специалисти на болницата в затвора. Заявява, че ако по време на престоя си в наказателната килия лишени от свобода имат нужда от преглед, веднага ги уведомяват постовите надзиратели и те посещават лицето в килията. Спомня си, че по времето, в което ищецът е търпял наказанието си в наказателната килия не е получавал от него или от надзирателите съобщение, че се оплаква и, че иска среща с него. Описа практиката по следния начин – лишени от свобода чукат на вратата на килията, надзирателите са длъжни да видят за какво е сигналът и в случай, че имат нужда от лекар се съобщава. Уточнява, че вратата на медицинския център е на 7-8 метра от групата. Споделя, че сведенията за общото здравословно състояние на ищеца са му от фелдшер, която работи в службата в К. и са подадени по повод изисквана справка. Заявява, че за времето, в което ищецът е бил в К. - 6 или 7 месеца, същият не е посещавал фелдшера освен за банални неща като аналгин или парацетамол, т.е. не е имал претенции към медицинските органи за никакви специфични здравословни проблеми. Заявява, че той не му е издавал направление като личен лекар за консултации със специалист. Заявява, че пет дни в наказателна килия е твърде кратък период, за да се развие психическо заболяване.

Обяснява, че такова състояние следва да се удостовери от психиатър, не от психолог, който разпитва лицето за дълъг период назад, включително и за детството му. Пояснява практиката, според която има протокол от психиатричното изследване и винаги в амбулаторния лист на психиатъра това се отбелязва. За ищеца знае, че от ранна детска възраст е имал някакви разстройства - психични, психотични и т.н. В тази връзка, споделя, че представения амбулаторен лист е от 2021 г., като счита, че отразените данни в него няма как да са актуални към 2024 г., защото психичните заболявания по стандарт на МЗ, се мониторира всеки месец. Обръща внимание, че на представения амбулаторен лист не се вижда кодът на преглеждащият лекар и не може да се удостовери дали това е психиатър или общопрактикуващ лекар като него. Пояснява, че ако амбулаторният лист е от общопрактикуващ лекар е задължително заедно с него да се представи амбулаторен лист от психиатър, който е като предистория, т.е. един общопрактикуващ лекар може да прегледа човек с психотично разстройство, но да напише нещо в амбулаторен лист това става на основание някаква предистория от психиатрия или документация, съдържаща такива данни. Заявява, че след изтърпяване на въпросното наказание в наказателната килия, няма данни ищецът да е търсил помощ в медицинския център с някакви оплаквания. Пояснява, че ако лицето е посетило центъра с някакви оплаквания, това се отбелязва в амбулаторната документация. Там се отбелязват трите имена, групата или общежитието, от което идва, отбелязват се оплакванията и ако се даде терапия, пациентът трябва да се подпише, защото такива са изискванията по Наредбата от 2010 г. за Здравеопазването в местата за лишаване от свобода. В този смисъл, заявява, че нито фелдшерът от К. му е дала някакви сведения, свързани с оплаквания, нито такива се съдържат в медицинската документация. По отношение на представените писмени доказателства, съставляващи медицинска документация, свидетелят заявява, че на в справката на стр. 27 от делото я е изготвил той и подписът е негов. На стр. 27 /гръб/ е картон на ищеца. На стр. 28 е втора страница от картон на ищеца. На стр. 28 е снет соматичния му статус, т.е. телесния му статус – данни за състоянието на сърцето, белите дробове, на най-важните системи. На стр. 28 /гръб/ - пише „употреба на алкохол, декларира е „да“, употреба на наркотици - също „да“. На стр. 29 е представен амбулаторния журнал в Здравна служба К.. На стр. 31, пише - „Годен за наказателна килия“, което означава, че е извършен преглед на лицето. Пояснява, че преди да бъде настанен лишен от свобода в наказателна килия, надзирателите го завеждат в Медицинския център или в здравната служба на съответното общежитие, където се преглежда от фелдшер или лекар и се пише – „годен“ или „не“ или се „отлага за определен брой дни“. Преглеждащия медицински специалист е длъжен да напише, ако отлага наказателната килия за колко време. На стр. 31 /гръб/ - е представена справка от постовата книга на приемната на затвора. Пояснява, че когато някой лишен от свобода бива освобождаван от съответното общежитие се превежда в приемната на затвора откъдето всъщност се извършва освобождаването. Той трябва да мине през Главен надзирател, през влогове и заповори, през домакин да получи иззети вещи при излизането. Уточнява, че същата е процедурата и при окончателното освобождаване на лишените от свобода, а не при напускане на наказателната килия. Показанията на свидетелите са подробни, последователни, логични и кореспондират със събраните по делото писмени доказателства, поради което съдът ги кредитира.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Искът за присъждане на обезщетение е предявен от процесуално легитимирано лице, което твърди, че в периода 18.12.2024 г. – 23.12.2024 г. е изтърпявало дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия“ въз основа на отменена с влязло в сила протоколно определение от 07.01.2025 г., постановено по адм. дело № 12988/2024 г. на АССГ, II-ро отделение, 25-ти състав, в резултат на което е претърпяло неимуществени вреди, изразяващи се в чувство за малоценност, страх от неизвестното и чувство на незащитеност, затваряне в себе си, допринесли за дестабилизиране на психическото му състояние, последиците от които търпял и до момента, които вреди били предизвикани от санитарно-хигиенните условия – жилищната площ, отоплението, осветлението и вентилацията в наказателната килия, както и от това, че в процесния период бил лишен от радио, телевизия, право да упражнява трудова дейност, право на свиждания, на хранителни пратки, пари за лични нужди, както и да използва телефон за да общува с близките си.

Искът е предявен срещу надлежен ответник по чл.205 от АПК, вр. с чл.285, ал.1 от ЗИНЗС – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите и областните служби „Изпълнение на наказанията“.

Уредба на твърдяното право и неговата защита се съдържа в чл.1, ал.1 ЗОДОВ, а след измененията в ЗИНЗС (ДВ бр. 13/2017 г., в сила от 07.02.2017 г.) и в чл.284, ал.1, който предвижда, че държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3. Разпоредбата на чл.3 поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица и установява забраната осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко и унижително отношение.

Основателността на предявения иск предполага установяване на наличие на следните материално-правни предпоставки: 1) акт, действие и/или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от ЗИНЗС; 2) настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС и 3) причинна връзка между нарушението на чл.3 ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат.

Отговорността на държавата за причинените вреди по чл.284, ал.1 от ЗИНЗС е обективна и освобождава ищеца от тежестта да доказва вина на конкретно длъжностно лице. Обективният ѝ характер означава още, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност, които са последица от незаконосъобразните им актове, действия или бездействия, без значение дали са виновно причинени.

Първият елемент от фактическия състав на отговорността – незаконосъобразен административен акт, издаден от специализиран орган по изпълнение на наказанията, е безспорно установен – заповед № 187/ 17.12.2024 г., на началника сектор Затворническо общжитие „К.“, с която спрямо ищеца е наложено дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия за срок от 5 денонощия“, отменена като незаконосъобразна с влязло в протоколно определение от 07.01.2025 г. по адм. дело № 12988/2024 г. по описа на АССГ, II- ро отделение, 25-ти състав.

Предмет на разглежданата искова претенция е обезщетяване на претърпени от Ю. А. неимуществени вреди – изразяващи се в чувство за малоценност, страх от неизвестното и чувство на незащитеност, затваряне в себе си, допринесли за дестабилизиране на психическото му състояние, които били предизвикани от санитарно-хигиенните условия – жилищната площ, отоплението, осветлението и вентилацията в наказателната килия, както и от това, че в процесния период бил лишен от радио, телевизия, право да упражнява трудова дейност, право на свиждания, на хранителни пратки, пари за лични нужди, както и да използва телефон за да общува с близките си, в резултат от отменена незаконосъобразна заповед за налагане на дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия за срок от 5 денонощия“ - последица от нарушение на чл.3 от ЗИНЗС. В изброяването по чл.101 ЗИНЗС дисциплинарното наказание по т.7 изолиране в наказателна килия за срок до 14 денонощия“ е предпоследното по тежест. Спрямо ищеца такова е наложено с продължителност от 5 денонощия и е изтърпано, въпреки отменената като незаконосъобразна заповед станала причина за привеждането му в наказателна килия /арг. отбелязване „изтърпано“ в Книгата за изолиране в наказателна килия на л.77/.

По възраженията на ищеца относно санитарно-хигиенните условия – жилищната площ, отоплението, осветлението и вентилацията в наказателната килия, съдът счита същите за неоснователни с оглед на представеното по делото сведение от ответника, рег. № 5448/04.06.2025 г. /л.29 –гръб/, съдържащата се информация, в което не е оспорена от ищеца. В сведението е посочено, че спалните помещения на 1-ва група /зона с повишена сигурност/ са три на брой и са идентични: с квадратура от 8 кв.м. с прозорци, които се отварят за достъп на пряка слънчева светлина и възможност за проветряване. През зимните месеци помещенията се отопляват с радиатори и има достъп до изкуствено осветление, което се контролира от настанените в спалните помещения лица. Помещенията са оборудвани с 2 бр. легла - тип вишки, санитарен възел с клекало и мивка с течаща вода, 1 бр. маса, 1 бр. стол, 1 бр. прозорец с достъп до пряка слънчева светлина и възможност за проветряване. Отделно от горното, според свидетелските показания на св. А. – майка на ищеца, същият не е понесъл добре обстановката в затвора от момента на привеждането му *„след като влязъл в затвора, ищецът тежко понесъл атмосферата в килиите“*. От свидетелските показания се установява също, че предшестващото настаняване на ищеца в стая, наречена „буфер“ му се отразило много зле - почти спрял да се храни и много отслабнал, а престоят в наказателната килия в затвора – [населено място] била продължение на този процес *„там също били много тежки условията - тъмнина, влага, което допринесло до това ищецът да не се хранел добре“*. От горното следва, че дискомфортът от санитарно-хигиенните условия в наказателната килия, описан в исковата молба, е свързан с цялостното усещане на ищеца към килиите в местата за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, поради което не се установява причинно-следствена връзка между оплакванията по този пункт и състоянието на конкретната килия, в която ищецът е бил настанен през процесния период.

По твърдените вреди, понесени от ищеца вследствие от нарушените му права да упражнява трудова дейност, на свиждания, на хранителни пратки, пари за лични нужди, както и да използва телефон за да общува с близките си, съдът, след обстоен анализ на събраните по делото писмени и устни доказателства, счита същите за неоснователни по следните съображения:

По отношение на ограниченото право на упражняване на трудова дейност по делото липсват доказателства, а и не са направени твърдения от страна на ищеца, че същият е упражнявал или е искал да упражнява трудова дейност по време на изтърпяване на наказанието си преди привеждането му в наказателна килия, което право да е било ограничено именно от този факт. Ето защо, твърдение за нарушено право, при липса на намерение същото да бъде реализирано от ищеца, няма как да бъде вменено като незаконосъобразно поведение на ответника, от което да се черпи облага под формата на обезщетение. От горното следва, че не се доказва причинно-следствената връзка между поведението на ответника и твърдяната вреда от страна на ищеца, което води до неоснователност исковата претенция и по този пункт.

По твърденията за понесени вреди от нарушеното право на свиждания, на хранителни пратки, пари за лични нужди, както и от правото да използва телефон за да общува с близките си, съдът приема същите за неоснователни по следните съображения: По отношение на свижданията и свързаните с тях права на хранителни пратки и пари за лични нужди, видно от приложения по делото График за дневния режим на настанените в 01-ва група при Затвора – [населено място], свиждания са разрешени всяка първа и трета сряда от месеца от 08:30 ч. до 15:00 ч. Ищецът е пребивавал в наказателна килия в 01-ва група на Затвора – [населено място] от 15:00 ч. на 18.12.2024 г. (трета сряда от месеца) до 15:00 ч. на 23.12.2024 г. (понеделник), следователно през процесния период (за дните и часовете, през които ищецът е бил в 01 група на Затвора – [населено място]) не е имал право на свиждане, което да е било нарушено. Относно твърденията за ограничени телефонни обаждания и липсата на контакт с близките, същите се оборват от свидетелските показания на майката на ищеца, която заявява, че в процесния период се е чувала с ищеца по телефона (два пъти за процесните пет дни), по негова инициатива (той се е обаждал, за да й сподели за условията). Въз основа на горните установявания, неоспорени от страните, съдът приема твърденията за нарушени права, в т.ч. правото на ищеца да упражнява трудова дейност, правото на свиждания, на хранителни пратки, пари за лични нужди, както и да използва телефон, за да общува с близките си, от които да е претърпял вреди, за неоснователни и недоказани.

Независимо от това, твърденията на ищеца за влошено психическо състояние съдът счита за доказани от момента на привеждането му в наказателна килия на 18.12.2024 г. до извеждането му от нея на 23.12.2024 г., като за останалия период, посочен в исковата молба, а именно датата 17.12.2024 г. и периодът от 23.12.2024 г. до 01.05.2025 г. липсват доказателства за вредно въздействие върху психическото състояние на ищеца. Съображенията за основателност на исковата претенция по този пункт са следните:

Между страните не е спорно, а и видно от представената по делото медицинска документация (амб. лист, издаден от д-р Г. К. на л.16 и медицинско удостоверение от Амбулатория за психично здраве „Адаптация“ на л.17), Ю. А. е имал „умерено тежък депресивен период“ 2021 г. и е проведено медикаментозно лечение, което е било преустановено. Преустановено е било и проследяването на психическото състояние на ищеца, поради което не е било ясно какво е било същото в процесния период. От свидетелските показания на св. А. се установява, че ищецът е споделил за развити симптоми на паник атаки по време на престоя му в наказателната килия (задушаване, чувството, че всеки момент ще умре и ще му спре сърцето), за които е уведомил надзирателя, но същият не е предприел необходимите действия по уведомяване на дежурните в медицинския център в затворническото помещение. От свидетелските

показания на св. Т. /директор на Медицинския център/ се установява, че редът за уведомяване на дежурното медицинско лице е следния: *„лишените от свобода чукаат на вратата на килията, надзирателите са длъжни да видят за какво е сигналът и в случай, че имат нужда от лекар да съобщят“*. Според свидетелските показания на св. А., ищецът сподели, че надзирателят се е отнесъл с насмешка спрямо оплакванията му и казал, че престоят в килията ще му помогне да се справи със състоянието, в което се намира. Следователно, надзирателят е бил уведомен от ищеца за влошеното си психическо състояние, но предвид липсата на специални знания и умения в областта на психичното здраве, същият не е счел за нужно да изпълни задължението си да съобщи за оплакването на дежурния лекар. Описаното поведение на надзирателя съставлява незаконосъобразно бездействие. Настъпилата неимуществена вреда в правната сфера на ищеца в резултат на нарушението се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС. В конкретния случай, твърдението на ищеца не само не е оборено, но и би могло да се достигне до извод за неговата достоверност, изхождайки от свидетелските показания, данните за психичното състояние на лицето, както и характерните изживявания на лишените от свобода, приведени в наказателна килия, още повече в случай, в който основанието за наложеното дисциплинарно наказание не е безспорно установено, какъвто е настоящият случай, и такова би могло да доведе до страх от неизвестното и чувство на незащитеност, каквито се твърди, че е изпитал ищецът.

Освен горизложеното, настоящият състав намира за необосновано „предварителното изпълнение“ на наложената дисциплинарна мярка, поради което и счита, че е налице „умишлено действие, което е причинило /психично/ страдание, освен регламентираните в този закон случаи на употреба на сила, помощни средства или оръжие“. Това не би било така, ако заповедта бе обявена за законосъобразна и приведена в изпълнение след нейното обжалване, надлежно администриране и съдебно произнасяне от компетентния АССГ.

По гореизложените съображения, съдът счита исквата молба за частично основателна в частта с твърдените вреди в периода от 18.12.2024 г. -23.12.2024 г., описани като за дестабилизиране на психическото състояние на ищеца, довело до страх от неизвестното и чувство на незащитеност.

Размерът на дължимото обезщетение следва да бъде определен в съответствие с чл.52 ЗЗД. Спазването на принципа на справедливостта като критерий за определяне на паричния еквивалент на моралните вреди изисква размерът на обезщетението да бъде определен от съда с оглед на всички установени по делото факти и обстоятелства, касаещи начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице и при отчитане на икономическия стандарт в страната към момента на увреждането. Следва да бъде съобразено и пилотното Решение на ЕСПЧ от 27.01.2015г. по делото „Н. и други срещу България“, съгласно което паричната компенсация като форма на обезщетение за претърпени неимуществени вреди, не трябва да бъде в неразумен размер в сравнение с присъжданията на справедливо обезщетение, определени от ЕСПЧ по силата на чл.41 от Конвенцията в подобни случаи, като насока в това отношение могат да служат принципите, изложени от ЕСПЧ в пилотното решение, а именно фундаменталния характер на правото на всяко лице да не бъде подлагано на нечовешко или унижително отношение, от една страна, а от друга времето, през което лишеният от свобода е бил поставен в условия на нечовешко и

унизително отношение по смисъла на чл.3 ЕКПЧОС, като най-важния фактор за оценка на претърпените вреди.

В разглеждания случай като се отчетат обстоятелствата, съставляващи проявления на нарушението по чл.3, ал.1 вр. ал.2 ЗИНЗС; периода на исковата претенция /времето, през което ищецът е бил поставен в условия, унижаващи човешкото достойнство/; предвид характера и невисокия интензитет на породените негативни вътрешни изживявания /липса на доказателства за сериозни и трайни увреждания/, възрастта му, обстоятелството, че са нарушени целите по чл.2, т.2 и 3 от ЗИНЗС и при прилагане на чл.284, ал.2 ЗИНЗС съдът приема, че искът следва да бъде уважен при определяне на обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 200 лв., ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 02.05.2025 г. до изплащане на сумата. В останалата част до пълния му предявен размер от 1000 лева искът като недоказан следва да се отхвърли.

С оглед изхода на делото и като взе предвид възражението за прекомерност, направено от ответника в законоустановения за това срок, на основание чл. 38, ал. 2 вр. чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата ГДИН следва да бъде осъдена да заплати на адв. Г. адвокатско възнаграждение в размер на 80.00 лв., изчислено съгласно чл. 7, ал. 2, т. 1 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа (загл. изм. - дв, бр. 14 от 2025 г.), съобразно уважената част на иска, както и 10.00 лв. за платена държавна такса.

При този изход на делото и съгласно разпоредбата на чл. 286, ал. 2 от ЗИНЗС в полза на ответника не се следва юрисконсултско възнаграждение.

Воден от горното, Административен съд София – град, I-во отделение, 21-ви състав,

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на Ю. Р. А., ЕГН [ЕГН], обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в дестабилизиране на психическото състояние на ищеца в периода от 18.12.2024 г. до 23.12.2024 г, довело до страх от неизвестното и чувство на незащитеност, в размер на 200 лв. (двеста лева), претърпени от отменената като незаконосъобразна заповед №187/17.12.2024г. на началник сектор 3О „К.“ за дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия за срок от 5 /пет/ денонощия“, ведно със законната лихва върху присъденото обезщетение, считано от датата на подаване на исковата молба – 02.05.2025 г. до изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от Ю. Р. А., ЕГН [ЕГН], срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди, над присъдената сума от 200.00 лв. до пълния предявен от ищеца размер от 1000.00 лева., както и в частта му на посочените основания относно санитарно-хигиенните условия – жилищната площ, отоплението, осветлението и вентилацията в наказателната килия, лишаване от радио, телевизия, право да упражнява трудова дейност, право на свиждания, на хранителни пратки, пари за лични нужди, както и да използва телефон за да общува с близките си в периода от 18.12.2024 г. до 23.12.2024 г.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати на адвокат С. Д. Г.

сумата от 80.00 лв. (осемдесет лева), представляваща адвокатско възнаграждение по чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата, съразмерно на уважената част от иска, за първата инстанция.

Решението може да бъде обжалвано пред тричленен състав на Административен съд София - град в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: